
Використані джерела

1. Семенюк С. Брендінг вищого освітнього закладу. //Галицький економічний вісник. 2013. № 3(42). С. 133–138.
2. Рябова З.В. Маркетинг і логістика освітніх послуг. Адаптивне управління: теорія і практика: електронне наукове фахове видання. Серія «Педагогіка», 2017. Вип. 4 (6).
3. Махиня Т.А. Сутність та специфіка діяльності навчальних закладів у сфері зв'язків з громадськістю. Адаптивне управління: теорія і практика : електронне наукове фахове видання. Серія «Педагогіка», 2017. № 3 (5).

УДК159.9:37.014.7:364(045)

Федоренко І.О., викладач

Відокремленого структурного підрозділу

«Козелецький фаховий коледж ветеринарної медицини

Білоцерківського національного аграрного університету»

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Війна в Україні стала стресом для усіх учасників освітнього процесу. За таких умов істотно зростає роль всіх педагогічних працівників, які можуть надавати першу психологічну допомогу та підтримку усім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань функціонування системи освіти. Психічне здоров'я кожного учасника освітнього процесу – це одне з ключових завдань організації, а також якісного та безпечного навчання дітей. Важливо створити умови для психосоціальної підтримки насамперед тих освітян та дітей, які вимушено перебувають за кордоном або є внутрішньо переміщеними особами. Але, на жаль, через вплив війни такої підтримки потребують усі учасники освітнього процесу, від працівника дитячого садочку

до університету, а також від найменших до найстарших здобувачів освіти» [1].

Перша психологічна допомога – це сукупність заходів загальнолюдської підтримки та практичної допомоги ближнім, які відчувають емоційне напруження та страждання. Таку допомогу може надати не лише практичний психолог, а також викладач, знайомий з правилами надання першої психологічної допомоги. Її надання не передбачає значної професійної підготовки, достатньо педагогічних знань, отриманих в межах загальноосвітнього психологічного інформування, і природної здатності проявляти співчуття, людяність.

Для створення сприятливої атмосфери на заняттях викладачі проводять «Психологічної хвилинки», для яких використовують техніки та відеоматеріали, розміщені у вільному доступі на національній платформі «Всеосвіта» [3]. «Психологічна хвилинка» допомагає здобувачам освіти впоратися зі стресом та його наслідками, емоційно налаштуватися на заняття, плідну роботу. Регулярне виконання «психологічних хвилинок» у зручний час та за слушної нагоди допомагає здобувачам освіти стати більш спокійним, врівноваженим, а також дасть змогу краще зрозуміти свої почуття.

Крім того, з метою надання невідкладної допомоги та психологічної підтримки здобувачам освіти, що дасть змогу їм впоратися зі стресом від війни, а також запобігатиме виникненню більш складних проблем, практичний психолог коледжу і викладачі у своїй роботі використовують матеріали, розміщені у посібнику «Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни», розробленому громадською організацією «GoGlobal» спільно з Центром «Розвиток КСВ» та експертною платформою Career Hub у межах програми «Мріємо та діємо». Матеріали посібника допомагають розібратися у понятті стресу, його проявах у воєнний час та описують стратегії подолання стресових ситуацій. У ньому зібрано дієві

поради щодо налагодження ефективної комунікації з дітьми; розглянуто техніки, які мають безпечний і відновлювальний характер; запропоновано алгоритми дій для менеджменту складних ситуацій (булінг, суїцид, сексуальне насилья), які почастишали під час війни. Друга частина посібника містить вправи для саморегуляції та заземлення, а також активності, які допоможуть всім учасникам освітнього процесу відновити втрачений ресурс. Їх легко проводити під час «Психологічних хвилинок» або застосувати у кризовій ситуації [4].

Важливим у створенні сприятливої психологічної атмосфери, позитивного емоційного стану під час навчання, формування і збереження психічного здоров'я дітей є позитивні емоції, зумовлені доброзичливими взаєминами з батьками. Оскільки батьки стали невід'ємною частиною процесу навчання в домашніх умовах, куратори академічних груп коледжу акцентують увагу саме на їхню допомогу, підтримку, створення відповідних умов для результативного навчання студентів. Особливу увагу батькам слід звернути на ризики для дітей, що пов'язані зі збільшенням проведення часу в інтернеті. Куратори груп інформують як батьків, так і здобувачів освіти щодо компетентностей безпечної поведінки в цифровому середовищі.

Водночас з появою дистанційної форми навчання психологічної підтримки потребують і педагогічні працівники. Робота у дистанційному форматі характеризується збільшенням рівня потреби у використанні та вільному володінні онлайн-ресурсами, проведенням великої кількості часу за комп'ютером, у режимі телефонного спілкування й іншими організаційними ризиками. Через це викладачу передусім необхідно оперативно перебудовуватися, проявляти гнучкість, змінити звичні форми і методи роботи з урахуванням браку прямої комунікації зі студентами. Щоб бути спроможним до конструктивної взаємодії зі здобувачами освіти, керівництвом, батьками студентів, своїми близькими, педагог має бути фізично та психологічно здоровим, мати духовний імунітет для протистояння руйнівним зовнішнім

чинникам. Тому не менш важливо піклуватися і про власний психологічний комфорт, аби зменшити відчуття тривоги, для збереження ресурсного стану педагогічних працівників.

У липні 2022 року викладачі пройшли підвищення кваліфікації за курсом «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій», розроблений Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України в рамках Національної програми психологічного здоров'я українців, за ініціатииви Першої леді України Олени Зеленської. Зазначений курс створено за моделлю змішаного навчання (blended learning) [2].

Заклад освіти налагодив партнерські зв'язки з КНП КРР «КОЗЕЛЕЦЬКА ЦРЛ», соціальною службою, правоохоронними органами, закладами культури, громадськими організаціями та місцевими волонтерськими ініціативами у громаді. Це допомагає підсилити профілактичну роботу та залучити додаткові ресурси для популяризації здорового способу життя. Для цього, а також посилення профілактичної роботи та залучення додаткових ресурсів упродовж квітня – червня 2023 р. для працівників коледжу проведено онлайн круглий стіл «Органи місцевого самоврядування у створенні безпечного освітнього середовища в закладах освіти» (червень 2023 р.)[2].

Міністерство освіти і науки України надіслало для використання в роботі методичні рекомендації для педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів закладів освіти «Перша психологічна допомога. Алгоритм дій» (лист МОН від 04.04.2022 № 1/3872-22. URL: <https://drive.google.com/file/d/16esXuCScmCqB5kXLugnkKm-E6SaKg1u0/view>). Для підвищення кваліфікації педагогічні працівники коледжу долучаються до перегляду низки онлайн-вебінарів та семінарів щодо психологічної допомоги; технології консультування; терапії під час переживання втрати та відновлення психолога після роботи із учасниками освітнього процесу, які зазнали горе, організованих ДНУ

«Інститут модернізації та змісту освіти» у співпраці з ГО «Ла Страда-Україна» за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Також на вебсайті ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» розміщено матеріали для використання в роботі під час воєнних дій за посиланням: <https://imzo.gov.ua/psyholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/>

Проаналізувавши перші кроки освітянської спільноти в умовах змішаного навчання, бачимо, що найскладніший етап (адаптаційний) вже пройдено, але маємо бути готові до наступних перепон і якнайкраще підготуватися до них та передбачити можливі варіанти подальшої роботи.

Використані джерела

1. Міністерство освіти і науки – офіційний сайт. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/vazhlivo-pidtrimuvati-psihične-zdorovya-kozhnogo-uchasnika-osvitnogo-procesu-vidbulas-strategichna-sesiya-mizhvidomchoyi-koordinacijnoyi-radi>
2. Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність : науково-методичний збірник / за заг. ред. С.М. Шкарлета. Київ-Чернівці : Букрек, 2022. 140 с.
3. Всеосвіта – Національна освітня платформа: URL : <https://vseosvita.ua/library/vpravy-dlia-ditei-ta-pidlitkiv-iaki-perebuvaiut-u-stresovii-sytuatsii-dlia-zniattia-psykhoemotsiinoho-naprzhennia-586389.html>
4. Коли світ на межі змін: стратегії адаптації. Психологічна підтримка вчителів та дітей у часи війни. URL : <https://drive.google.com/file/d/1r0qbJVj-lXfSjLtvzvJDeicK5YFI6wZL/view>